

Elintarvikelain mukaiset pakkotoimet / Raaseporin Lihajaloste

ETYT 20.03.2025 § 8

Täydentävä materiaali: Väliaikainen tarkastuspöytäkirja 12.11.2024, Täydentävä pöytäkirja 20.11.2024, ilmoitus elintarvikerikkomuksesta 25.11.2024

11.11.2024 Raaseporin Lihajalosteelle tehdyn tarkastuksen aikana todettiin huomattavia puutteita omavalvonnassa (ks. tarkastuspöytäkirjat). Myös tiloissa ja niiden ylläpidossa oli puutteita. Jo tarkastuksen aikana annettiin kiireellisessä järjestyksessä elintarvikelain 55 § ja 64 § mukainen määräys välittömästi alkaa seuraamaan tuotantotilojen lämpötilaa omavalvonnan puitteissa sekä esittämään avustavan henkilökunnan hygieniaosaamistodistus. Väliaikaisessa tarkastuspöytäkirjassa (12.11.2024) toimijaa kuultiin toiminnan keskeyttämisestä ja tuotteiden takaisinvedosta sekä pyydettiin lisätietoja tehdystä omavalvonnasta.

Toiminnanharjoittaja ilmoitti 13.11.2024 että toiminta keskeytetään välittömästi ja 12.9.-13.11.2024 välisenä aikana valmistetut elintarvikkeet vedetään takaisin. Toiminnan keskeytys todettiin ja takaisinvedon toteutumista seurattiin. Näin ollen ei myöskään ollut tarvetta ryhtyä niihin pakkotoimiin, joista toimijaa oli kuultu.

Toiminnan tauon aikana yritys on tehnyt muutoksia organisaatiossaan. Toiminnassa on tehty muutoksia, tiloja on parannettu ja omavalvontaa täydennetty. Toiminta ja siinä tehdyt muutokset on hyväksytty viranhaltijapäätöksellä 12.2.2025. (Lilloja, Kuula)

Ehdotus (Kuula)

Eteläkärjen ympäristöterveyslautakunta hyväksyy viranhaltijoiden tekemät toimet ja kirjaa asian tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin

Lisätiedot

Terveysvalvonnan johtaja Katianna Kuula, 040 1359 222

ETYT 26.03.2026 § 10

Täydentävä materiaali: lista täydentävästä materiaalista liitteineen (salainen, 621/1999, 24 § 1 mom 3)
Inspektionsprotokoll 23.3.2026, meddelande om utvidgande av förbud 20.3.2026

Toiminta on käynnistetty uudelleen helmikuussa 2025, jonka jälkeen rutiinivalvontaa on suoritettu 18.6.2025 ja 18.11.2025. Tarkastuksilla on havaittu puutteita pakkausmerkinnöissä, jäljitettävyydessä, allergeenien käsittelyssä ja ilmoittamisessa sekä näytteenotoissa.

18.12.2025 Länsirannikon ympäristöyksikkö otti yhteyttä Eteläkärjen ympäristöterveyteen, koska he olivat tarkastuksellaan havainneet puutteellisesti merkittyjä Raaseporin Lihajalosteen (Pohjankuru) lihatuotteita (täydentävä materiaali, 1.8). Asiaa selvitettiin yrittäjän kanssa heti, ja tapahtumia koottiin yhteen seuraavassa tarkastuspöytäkirjassa.

Ilmitulleiden puutteiden vuoksi elintarvikehuoneistoon suoritettiin uusintatarkastus 19.1.2026. Uusintatarkastuksella todettiin huomattavia puutteita toiminnan omavalvonnassa koskien pakkausmerkintöjä, näytteenottoa, tuotteiden jäljitettävyyttä, allergeeneja sekä näytteenottoa (Täydentävä materiaali 1.7). Toimijaa ohjeistettiin ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin. Koska riittäviin toimiin ei ollut ryhdytty ja yhteydenpito viranomaiseen oli puutteellista, annettiin elintarvikelain 55 § ja 64 § mukainen kiireellinen määräys virheellisten tuotteiden poistamiseksi markkinoilta, sekä toimista vastaavien virheiden ehkäisemiseksi (Täydentävä materiaali 1.4). Toimijalle annettiin mahdollisuus kuulemiseen ennen asian käsittelyä Eteläkärjen Ympäristöterveyslautakunnassa. Toimijan edustaja on lähettänyt sähköpostitse vastineen, jossa on kuvannut tehdyt toimenpiteet sekä toimittanut täydentäviä asiakirjoja (Täydentävä materiaali 1.10). Vastineessa toimija esittää aiottuja muutoksia toimintaan sen varmistamiseksi, ettei vastaavia virheitä jatkossa tapahtuisi. Vastineessa ei käynyt ilmi seikkoja, joiden vuoksi määräystä olisi ollut tarpeen muuttaa.

Toimitettujen asiakirjojen pohjalta suoritettiin uusintatarkastus asiakirjatarkastuksena. Tarkastuksessa todettiin taas vakavia puutteita omavalvonnan näytteenotossa, jäljitettävyydessä sekä allergeenien hallinnassa (Täydentävä materiaali 2.1).

Todetut laiminlyönnit ovat omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa kuluttajan terveydelle, joten toimijalle annettiin 24.02.2026 ehdotus elintarvikelain 56 § ja 64 § mukaisesta kiellosta. Toimijalta saatiin vastine, jossa hän toi esille toimenpide-ehdotuksia toiminnan jatkamiseksi. Toimijalta saadut toimenpide-ehdotukset katsottiin osin riittäviksi, mutta toiminta on ollut niin hallitsematonta, että pakkotoimille todettiin edelleen tarve. Kieltoa ja määräystä muokattiin kuulemisessa todettujen seikkojen perusteella (Täydentävä materiaali 2.2). Käytännössä 27.2.2026 annetut päätökset korvaavat aiemman päätöksen, jota lautakunnan ei täten tarvitse erikseen hyväksyä. Koska jälkimmäiset pakkotoimet ovat edelleen voimassa, tulee niistä tehdä erillinen päätös lautakunnassa.

Toiminnan puutteet ovat laadultaan niin vakavia, että myös poliisille on tehty ilmoitus elintarvikerikkomuksesta (1 Meddelande om förseelse och brott 18.2.2026). Ilmoitusta on myöhemmin täydennetty (2 Kompletterande meddelande till polisen 04.03.2026).

19.3.2026 kävi ilmi, että Raaseporin Lihajaloste Oy on rikkonut Eteläkärjen ympäristöterveyden 27.2.2026 määäämiä pakkotoimia. Tarkastuksella paikan päälle todettiin lisää puutteita pakkausmerkinnöissä ja tuotteista annetuissa tiedoissa. Tuotannon jäljitettävyyys oli puutteellinen. Todettujen puutteiden vuoksi laajennettiin 27.2.2026 annettua kieltoa elintarvikelain 56 ja 64 § mukaisesta koskemaan myös lihaa ja tuotteita joita oli käsitelty, säilytetty tai vastaanotettu elintarvikehuoneistoon 9.6.2026-20.3.2026 välisenä aikana.

Yrityksen esittämien korjaavien toimenpiteiden riittävyyden arviointi osoittaa, että toimet ovat olleet riittämättömiä, niitä ei ole toteutettu riittäväällä laajuudella ja että toiminnalta edelleen puuttuu kokonaishallinta. Tämä johtaa sietämättömiin riskeihin kuluttajan terveydelle.

Todetun johdosta on esitetty elintarvikehuoneiston hyväksymisen peruuttamista. Tämä:

- 1) Todettujen hallitsemattomien ja toistuvien vakavien puutteiden ja riskien vuoksi

- 2) Koska toimijan luotettavuus on kyseenalaistettu elintarvikelain 7 § 1 mom 1 kohdan mukaisesti
- 3) Koska toiminta on toistuvasti rikkonut elintarvikemääräyksiä ja yrittäjä ei ole noudattanut Eteläkärjen ympäristöterveyden 27.2.2026 määrittämiä pakkotoimenpiteitä
- 4) Koska kiellot ja määräykset eivät ole riittäneet korjaamaan todettuja puutteita ja vaaroja ihmisten terveydelle ei enää voida estää muulla tavoin.

Toimijalla oli mahdollisuus antaa vastine 26.3.2026 kl 12 mennessä.

Toimija on antanut asiassa vastineen 25.3.2026 (täydentävä materiaali Yttrande till Sydspetsens miljöhälsa).

Vastineessa toimija tuo mielipiteenään esille, että toiminnassa ei ole koskaan aiheutettu riskiä ihmisten terveydelle tai otettu vastaan tuotteita puutteellisin dokumentein. Toiminnanharjoittaja myöntää, että tuotetietojen omavalvonnassa on ollut puutteita, mutta pitää seurauksia merkityksettöminä. Edelleen tuodaan esiin, että jäljitettävyyden ei ole riippuvaista lähelueluetoista. Samalla toimija kommentoi tarkastuspöytäkirjassa 23.2.2026 esimerkkeinä käytettyjen tuotteiden alkuperää ja käsittelyä. Toiminnanharjoittajan mukaan tarkastuksilla on tapahtunut väärinkäsityksiä liian nopeiden kommenttien ja hänen osaltaan kielivaikeuksien vuoksi. Toiminnanharjoittaja ehdottaa, että toimintaa jatkossa rajoitettaisiin alihankintatoimintaan, osa varastosta myytäisiin ja toiminnasta raportoitaisiin viikoittain.

Vastineen arviointi johtaa lopputulemaan, että toiminnanharjoittaja ei ole ymmärtänyt toiminnan puutteellisen hallinnan merkitystä. Kuluttajalla aiheutuva riski on ilmeinen, kun jäljitettävyydessä on puutteita, tuotetiedot ovat virheellisiä, virheitä on tunnistusmerkinnöissä, etikettien tiedoissa ja alkuperätiedoissa. Riskiä lisää se, että toimija on yrittänyt piilotella puutteita ja on myös rikkonut määrättyjä pakkotoimia. Kuvat omavalvonnasta osoittavat, että toimenpiteistä huolimatta tuotteita on lähtenyt talosta virheellisillä merkinnöillä. Riski on suuri, että virheellisyyksiä on nyt havaittua enemmän. Sisäiset tiedot eivät ole yksiselitteisiä ja valvonnan kuva on, että ilman valvonnan toimia olisi toimija edelleen toimittanut tuotteita virheellisillä ja harhaanjohtavilla merkinnöillä. Vastineessa esiin tuodut yksittäiset tuotteet kuuluvat kaikki aiempien toimenpiteiden piiriin ja niitä olisi tullut käsitellä samalla tavalla. Ne ovat selkeitä esimerkkejä puutteellisesta jäljitettävyydestä. Mainittua lampaanlihaa (lamb hindshank) rasittaa myös vakava virhe toiminnanharjoittajan puhuessa edelleen tuotenumeroista eränumeroina. Tarkastuksella todettiin yksiselitteisesti, että kyse oli kahdesta eri erästä. Kaikki tämä osoittaa, että yritykset saada toiminta hallintaan ovat olleet riittämättömiä.

Toiminnanharjoittajan toimenpide-ehdotukset arvioidaan riittämättömiksi tässä vaiheessa ja vastine ei itsessään anna aiheutta muuttoa ehdotusta hyväksymisen peruuttamisesta. Mahdollisuus päättää yksittäisten erien käytöstä huomioidaan päätöksessä. (Lehtikuja, Kuula)

Ehdotus (Kuula)

Eteläkärjen ympäristöterveyslautakunta päättää:

- 1) hyväksyä viranhaltijoiden 23.1.2026 suorittamat pakkotoimet ja kirjaa asian tiedoksi.
- 2) hyväksyä viranhaltijoiden 27.2.2026 suorittamat toimet ja päättää pakkotoimista seuraavasti:

VASTUUSSA OLEVA OSAPUOLI
Raaseporin Lihajaloste OY (Y-tunnus 3279309-2)
Vanha Turuntie 82
10420 Pohjankuru

KOHDE

Toiminta ja elintarvikkeet, joita säilytetään, käsitellään ja myydään yrityksen hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa osoitteessa Vanha Turuntie 82, Pohjankuru.

KIELTO JA MÄÄRÄYS

Raaseporin Lihajaloste Oy kielletään kiireellisesti elintarvikelain 56 ja 64 § mukaisesti myymästä, toimittamasta, markkinoimasta, käyttämästä tai elintarvikehuoneistossa käsittelemästä lihaa ja tuotteita, joita on käsitelty, varastoitu tai vastaanotettu elintarvikehuoneistoon 9.6.2025-20.3.2026 välisenä aikana. Toimenpiteiden seuraamiseksi ja kiellon taloudellisten ja terveydellisten vaikutusten minimoimiseksi, on seuraavia ehtoja noudatettava:

1) Toimijan on ilmoitettava Eteläkärjen ympäristöterveydelle 6.3. mennessä mitä yllä mainitun mukaisia tuotteita elintarvikehuoneistossa tai asiakkailta vielä on ja ilmoittaa asiakkaille mahdollisimman nopeasti, mutta viimeistään 6.3.2026 mennessä tuotteita koskevasta käyttökiellosta. Myös asiakasviestinnästä tulee raportoida Eteläkärjen ympäristöterveydelle. Tämä kohta on jo toteutettu.

2) Viranhaltija voi päättää yksittäisten erien käytöstä, mikäli Raaseporin Lihajaloste Oy toimittaa Eteläkärjen ympäristöterveydelle riittävästi tietoja tuotteiden jäljitettävyydestä, mikrobiologisesta turvallisuudesta ja tuotteista annettavista tiedoista.

Toiminnan ja yrittäjän ilmoittamien toimenpiteiden seuraamiseksi, määrätään Raaseporin Lihajaloste elintarvikelain 55 ja 65 § mukaisesti:

1) Toimijan ehdotuksen mukaisesti, ennen toiminnan uudelleen käynnistämistä, ottamaan puuttuvat salmonella- ja listerianäytteet tuotantotiloista. Tuotanto voidaan käynnistää, kun tulokset on hyväksytty valvontaeläinlääkärillä. Tämä kohta on jo toteutettu.

2) Toimittamaan kuukausiraportit käsitellyistä tuotteista ja omasta tuotannosta sekä suoritetusta omavalvonnan mukaisesta näytteenotosta aina seuraavan kuukauden 15. päivään mennessä. Tämä kohta on voimassa toistaiseksi.

HYVÄKSYMISEN PERUUTTAMINEN

Raaseporin Lihajalosteen osoitteessa Gamla Åbovägen 82, Skuru, sijaitsevan elintarvikehuoneiston hyväksyminen peruutetaan välittömästi. Peruuttaminen ei estä myöhempää uutta hyväksymistä. Myös tässä voi viranhaltija päättää yksittäisten erien käytöstä, mikäli Raaseporin Lihajaloste Oy toimittaa Eteläkärjen ympäristöterveydelle riittävästi tietoja tuotteiden jäljitettävyydestä, mikrobiologisesta turvallisuudesta, tuotteista annettavista tiedoista sekä muista olennaisista tekijöistä.

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

PERUSTELUT

Elintarvikelaki (EtL, 297/2021) 6, 14 ja 15 §:ssä esitetään yleiset vaatimukset toiminnalle, jäljitettävyydelle, oikealle tiedolle ja näiden varmistamiseksi tehtävälle omavalvonnalle.

EtL 7 §, jonka mukaan elintarvikealan ja kontaktimateriaalialan toimijan on oltava luotettava. Toimijaa ei pidetä luotettavana, jos hän on:

1) luotettavuuden arviointia edeltäneen kolmen vuoden aikana toiminnassaan toistuvasti osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta elintarviketurvallisuuden

varmistamista, elintarvikesäännösten noudattamista ja kuluttajien turvallisuutta kohtaan;

EtL 55 § mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan, jos:

2) elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan.

EtL 56 § mukaan valvontaviranomainen voi kieltää elintarvikkeen alkutuotannon, valmistuksen, sisämarkkinakaupan, viennin, tukkukaupan ja muun jakelun, tarjoilun ja muun luovutuksen sekä käytön elintarvikkeen valmistuksessa, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, alkutuotantopaikka tai elintarvikehuoneisto tai siellä harjoitettava elintarviketoiminta on sellaista, että se aiheuttaa tai sen voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vakavaa vaaraa ihmisen terveydelle tai vaaraa sellaisen elintarvikesäännösten vastaisuuden takia, jota ei voida poistaa.

EtL 60 §, jonka mukaan valvontaviranomainen voi peruuttaa tekemänsä alkutuotantopaikan tai elintarvikehuoneiston hyväksymisen kokonaan tai osittain, jos vaaraa ihmisen terveydelle ei voida muulla tavoin estää.

Hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos alkutuotantopaikka tai elintarvikehuoneisto tai siellä harjoitettava elintarviketoiminta on olennaisesti elintarvikesäännösten vastaista eikä toimija ole noudattanut valvontaviranomaisen 55 tai 56 §:n nojalla antamaa määräystä tai kieltoa.

Hyväksyminen voidaan lisäksi peruuttaa, jos toimija ei enää ole 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla luotettava ja peruste, jonka takia toimijaa ei pidetä luotettavana, on luonteeltaan olennainen ja vakava, eikä toimija ole viranomaisen määräyksestä huolimatta korjannut epäkohtaa.

EtL 64 § mukaan elintarvikevalvontatehtäviä suorittava kunnan viranhaltija on kiireellisissä tapauksissa oikeutettu ryhtymään 55 §:ssä tarkoitettuihin hallinnollisiin pakkokeinoihin.

Asetus elintarvikehygieniasta (318/2021) 5 luku, josta käy ilmi vaatimukset omavalvonnasta ja omavalvonnalla valvottavista toiminnoista.

Asetus 1169/EU/2011, luvut 3-4 sekä liite II, joista käyvät ilmi pakolliset vaatimukset elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä.

Asetus elintarvikkeiden mikrobiologisista vaatimuksista (2073/EY/2005), jossa määritellään omavalvonnassa pakollisen näytteenoton laajuus.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin

Lisätiedot

Terveysvalvonnan johtaja Katianna Kuula, 040 1359 222

ETYT
114/11.06.00/2025

11.06.2026

Täydentävä materiaali: Beslut om omhändertagande av livsmedel/Raaseporin Lihajaloste 27.3.2026, rapport 27.3.2026, förvaltningsbeslut om hanteringen av livsmedelspartier 27.4.2026, förvaltningsbeslut om hanteringen av livsmedelspartier 8.5.2026.

Toiminnan hyväksymisen peruuttamisen jälkeen otettiin kaikki huoneiston elintarvikkeet haltuun kiireellisessä järjestyksessä viranhaltijapäätöksellä 27.3.2026. Tämä tehtiin riskielintarvikkeiden kiertoon päättämisen estämiseksi.

Tämän jälkeen on varastot käyty läpi yhteistyössä yrittäjän kanssa ja päätöksiä on tehty yksittäisten elintarvike-erien käytöstä. Päätökset on tehty kaikista elintarvikkeista ennen 10.5.2026, jolloin kaikki toiminta huoneistossa on lakannut. Uusi toiminnanharjoittaja on aloittanut tiloissa 11.5.2026, joten tämän asian käsittely päättyy lautakunnan käsiteltävä tämän asian.

Ehdotus(Kuula)

Eteläkärjen ympäristöterveyslautakunta hyväksyy viranhaltijan päätöksellä 27.3.2026 tekemät toimet ja kirjaa asian muun etenemisen tiedoksi.

Päätös

Lisätiedot

Terveysvalvonnan johtaja Katianna Kuula , 040 1359 222